

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	
-------------	--

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZANIN İNFAZIN AMACI, CEZANNI İNFAZDA TEMEL İLKELER VE HÜKÜMLÜ VE TUTUKLUNUN İNFAZ KANUNUNDA YER ALAN VE ALMAYAN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

ÖNSÖZ	5
-------------	---

I. GİRİŞ	23
----------------	----

BİRİNCİ/İLK BÖLÜM

CEZANIN İNFAZIN AMACI, CEZANIN İNFAZDA TEMEL İLKELERİ ve HÜKÜMLÜ VE TUTUKLUNUN İNFAZ KANUNUNDA YER ALAN VE ALMAYAN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

II. İNFAZIN AMACI	25
A. Kanun Düzenlemesi	25
B. Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	25
C. Anayasa Mahkemesi Kararı	27
III. CEZA İNFAZ KURUMLARININ TARİHÇESİ	28
A. İlk çağden önce ve İlk çağ (M.Ö 3200-M.S 375)	28
B. Orta Çağ-Yeni Çağ (M.S 375-1453)	29
C. Yeni Çağ (M.S 1453-1789)	30
D. Yeni Çağ ve günümüz (M. S 1789-)	31
IV. İLKELER	33
A. İnfaz Hukuku'nun Temel İlkeleri	33
1. Hukuk Devleti İlkesi	33
2. İnsan Şerefının Dokunulmazlığı İlkesi	34
3. Eşitlik İlkesi	35

Anayasa Mahkemesi Kararları	38
(1) Anayasa Mahkemesi'nin 1992 Tarihli Kararı	38
(2) Anayasa Mahkemesi'nin 2021 Tarihli Kararı	42
4. Anayasa Mahkemesi'nin İnfaz Uygulamasında Eşitlik İlkesine Aykırılık ile ilgili Bireysel Başvuru Kararı.....	60
5. Sosyal Devlet İlkesi.....	62
B. İnfazın Uygulanmasında Esas Alınacak İlkeler	63
1. Kanunilik ilkesi	63
2. Anayasa Mahkemesi Kararı.....	64
Karar-1	64
Karar-2	65
3. İnfazın Bireyselleştirilmesi İlkesi	68
4. İnfazın Kesintisizliği İlkesi	69
5. İnfazın Adalet Esaslarına Göre Gerçekleştirilmesi İlkesi	69
6. İnfazın Amacına Uygun Olarak Gerçekleştirilmesi İlkesi	70
7. İnsanca İnfaz İlkesi (İşkence, Zalimane Davranış ve Kötü Muamelede Bulunması Yasağı)	71
a) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	74
Karar-1.....	74
Karar-2.....	76
Karar-3.....	76
Karar-4.....	77
Karar-5.....	78
Karar-6.....	79
Karar-7.....	81
Karar-8.....	82
Karar-9.....	85
Karar-10.....	86
Karar-11.....	89
Karar-12.....	90
Karar-13.....	91

Karar-14.....	92
Karar-15.....	94
Karar-16.....	96
Karar-17.....	97
Karar-18.....	98
Karar-19.....	99
Karar-20.....	101
Karar-21.....	102
Karar-22.....	104
Karar-23.....	105
Karar-24.....	107
8. Gizlilikten Kaçınma İlkesi.....	108
9. Gün Işığı Görme/Tahliye Olma Umudu Taşıma İlkesi.....	108
10. Anayasa Mahkemesi Kararı.....	109
V. İNFAZIN KOŞULU.....	110
VI. İNFAZ SİSTEMLERİ.....	113
A. Topluluk (Koğuş) Sistemi.....	113
B. Hücre (Oda) Sistemi.....	115
1. Pennsylvania Hücre Sistemi.....	116
2. Auburn Hücre Sistemi.....	116
C. Kademeli Sistem.....	117
VII. İNFAZ KURUMLARI.....	117
A. Kapalı Ceza İnfaz Kurumları.....	117
1. Kapalı Ceza İnfaz Kurumları Tipleri (İnfaz Kurumunun Mimari Yapısı)...	117
2. Kapalı Ceza İnfaz Kurumları Çeşitleri (İnfaz Kurumunun Disiplin Önlem Derecesi).....	118
a) Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları.....	118
b) Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumları.....	119
c) Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumları.....	119
d) Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumları.....	119
B. Açık Ceza İnfaz Kurumları.....	120

C. Çocuk Eğitim Evleri	121
VIII. TUTUKEVLERİ	121
A. Genel Olarak	121
B. Tutuklama Kararının Yerine Getirildiği Kurumlar	122
C. Tutukevine Kabul	123
D. Tutukluların Barındırılması	123
E. Tutukluların Hakları	124
F. Kısıtlayıcı Önlemler	124
G. Tutukluların Yükümlülükleri.....	125
IX. İNFAZIN DENETLENMESİ	126
A. İnfaz Hâkimliği Tarafından Denetlenme	126
1. İnfaz Hâkimliğinin Kuruluş ve Yetkisi.....	126
2. İnfaz Hâkimliklerinin Görevleri.....	127
3. İnfaz Hâkimliğine Şikâyet Ve Usulü	127
4. İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar	128
B. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Tarafından Denetlenme	129
1. İzleme Kurullarının Kuruluşu	129
2. İzleme Kurulu Üyelerinde Aranacak Nitelikler	129
3. İzleme Kurullarına Seçilemeyecek Olanlar	130
4. İzleme Kurulu Üyelerinin Seçimi ve Andığı	130
5. İzleme Kurullarının Görev ve Yükümlülükleri.....	130
6. İzleme Kurulu Üyelerine Karşı İşlenen Suçlar ve Kurul Üyelerinin Cezaî Sorumluluğu	131
X. DİSİPLİN CEZALARI VE TEDBİRLERİ.....	131
A. Disiplin Cezalarının Niteliği ve Uygulama Koşulları.....	131
B. Disiplin Cezaları ve Tedbirleri	132
1. Kınama Cezasını Gerektiren Haller.....	132
2. Bazı Etkinliklere Katılmaktan Alıkoyma Cezasını Gerektiren Haller	133
a) Anayasa Mahkemesi Kararı	133

3. Ücret Karşılığı Çalışılan İşten Yoksun Bırakma Cezasını Gerektiren Haller	135
4. Haberleşme veya İletişim Araçlarından Yoksun Bırakma veya Kısıtlama Cezasını Gerektiren Haller	136
a) Anayasa Mahkemesi Kararları:	136
Karar-1	136
Karar-2	139
5. Ziyaretçi Kabulünden Yoksun Bırakma Cezasını Gerektiren Haller	141
a) Anayasa Mahkemesi Kararları	142
Karar-1	142
Karar-2	143
Karar-3	145
6. Hücreye Koyma Cezasını Gerektiren Haller	147
7. Anayasa Mahkemesi'nin Kararları	148
Karar-1	148
Karar-2	149
C. Disiplin Soruşturması	151
1. Anayasa Mahkemesi Kararları	153
Karar-1	153
Karar-2	155
XI. CEZA İNFAZ KANUNU'NDA YER ALAN HÜKÜMLÜNÜN VE TUTUKLUNUN HAKLARI	156
A. Hükümlü ve Tutuklunun Hakları	156
1. Avukat ile Görüşme Hakkı	156
a) Kanun Düzenlemesi	156
b) Yönetmelik Düzenlemesi	158
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	161
d) Anayasa Mahkemesi Kararları	163
Karar-1	163
Karar-2	164
Karar-3	165

Karar-4.....	166
Karar-5.....	170
Karar-6.....	175
Karar-7.....	177
Karar-8.....	180
2. Kültür ve Sanat Etkinliklerine Katılma, İfade Özgürlüğü	182
a) Kanun Düzenlemesi.....	182
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	182
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	183
d) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	183
Karar-1.....	183
Karar-2.....	184
Karar-3.....	185
Karar-4.....	187
Karar-5.....	187
Karar-6.....	190
Karar-7.....	191
Karar-8.....	193
3. Kütüphaneden Yararlanma	194
a) Kanun Düzenlemesi.....	194
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	194
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	195
d) Anayasa Mahkemesi Kararı	195
4. Süreli veya Süresiz Yayınlardan Yararlanma Hakkı.....	195
a) Kanun Düzenlemesi.....	195
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	195
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	196
d) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	197
Karar-1.....	197
Karar-2.....	199

Karar-3	200
Karar-4	201
5. Hükümlünün Barındırılması ve Yatırılması	203
a) Kanun Düzenlemesi	203
b) Yönetmelik Düzenlemesi	204
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	204
d) Anayasa Mahkemesi Kararları	206
Karar-1	206
Karar-2	208
Karar-3	209
Karar-4	210
Karar-5	211
Karar-6	213
Karar-7	214
Karar-8	216
6. Hükümlünün Telefon İle Haberleşme Hakkı	216
a) Kanun Düzenlemesi	216
b) Yönetmelik Düzenlemesi	217
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	220
d) Anayasa Mahkemesi Kararları	221
Karar-1	221
Karar-2	222
Karar-3	224
Karar-4	225
Karar-5	226
Karar-6	227
Karar-7	228
Karar-8	229
Karar-9	230
Karar-10	231

Karar-11.....	234
Karar-12.....	235
7. Hükümlünün Radyo, Televizyon Yayınları ile İnternet Olanaklarından Yararlanma Hakkı.....	238
a) Kanun Düzenlemesi.....	238
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	238
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler.....	239
d) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	239
Karar-1.....	239
8. Hükümlünün Mektup, Faks Ve Telgrafları Alma ve Gönderme Hakkı	240
a) Kanun Düzenlemesi.....	240
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	241
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler.....	241
d) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	244
Karar-1.....	244
Karar-2.....	245
Karar-3.....	249
Karar-4.....	250
Karar-5.....	252
Karar-6.....	253
Karar-7.....	255
9. Din Ve Vicdan Özgürlüğü	259
a) Kanun Düzenlemesi.....	259
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	259
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler.....	259
d) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	260
Karar-1.....	260
Karar-2.....	262
Karar-3.....	263
Karar-4.....	265
Karar-5.....	265

Karar-6.....	266
10. Ziyaretçi Kabul Etme/Ziyaretçi ile Görüşme Hakkı	271
a) Kanun Düzenlemesi	271
b) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	273
c) Anayasa Mahkemesi Kararları	278
Karar-1.....	278
Karar-2.....	279
Karar-3.....	281
Karar-4.....	281
Karar-5.....	282
Karar-6.....	283
Karar-7.....	285
Karar-8.....	285
Karar-9.....	286
Karar-10.....	288
Karar-11.....	289
Karar-12.....	290
Karar-13.....	292
Karar-14.....	294
11. Cezanın İnfazının Ertelenmesi (Geri Bırakılması).....	296
a) Hapis Cezasının İnfazının Hastalık Nedeni İle Ertelenmesi (Geri Bırakılması)	296
Karar-1.....	308
Karar-2.....	312
Karar-3.....	314
Karar-4.....	316
Karar-5.....	318
Karar-6.....	319
Karar-7.....	320
Karar-8.....	323
Karar-10.....	329

Karar-11.....	330
Karar-12.....	332
Karar-13.....	333
Karar-14.....	337
Karar-15.....	340
Karar-16.....	343
Karar-17.....	344
12. Hükümlünün İstemiyle İnfazın Ertelenmesi	346
a) Kanun Düzenlemesi.....	346
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	346
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	347
d) Anayasa Mahkemesi Kararı	350
13. Mahkemece İnfazın Ertelenmesi veya Durdurulması	350
a) Kanun Düzenlemesi.....	350
b) Yönetmelik Düzenlemesi.....	351
c) Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	351
d) Anayasa Mahkemesi Kararı	352
XII. CEZA İNFAZ KANUNU'NDA DÜZENLENMEYEN HÜKÜMLÜ VE TUTUKLUNUN HAKLARI.....	352
A. Özgürlük Hakkı: Hukuka Aykırı Tutuklama.....	352
1. Anayasa Düzenlemesi	352
2. CMK Düzenlemesi	352
3. Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler.....	353
4. Anayasa Mahkemesi Kararları	354
Karar-1	354
Karar-2	357
Karar-3	362
Karar-4	366
Karar-5	367
Karar-6	373
Karar-7	374

Karar-8.....	375
Karar-9.....	377
Karar-10.....	381
Karar-11.....	383
B. MÜLKİYET HAKKI	388
1. Anayasa Düzenlemesi	388
2. Anayasa Mahkemesi Kararları.....	388
Karar-1.....	388
Karar-2.....	390
Karar-3.....	391
C. DURUŞMADA HAZIR BULUNMA HAKKI.....	392
1. Anayasa Düzenlemesi	392
2. Anayasa Mahkemesi Kararları.....	392
a) Karar-1.....	392
b) Karar-2.....	393
c) Karar-3.....	396
XIII. YÜKÜMLÜLÜKLER	400
A. Devletin Yükümlülükleri	400
1. Sağlık İle İlgili Yükümlülükler	400
a) Hükümlünün Muayene ve Tedavi İstekleri.....	400
Karar-1.....	402
Karar-2.....	404
b) Hükümlünün Beslenmesi.....	405
c) Hükümlünün Beslenmesi ve Hükümlünün Kendisine Verilen Yiyecek ve İçecekleri Reddetmesi (Açlık Grevi ve İntihar)	406
Karar-1.....	421
Karar-2.....	422
Karar-3.....	425
Karar-4.....	428
Karar-5.....	430

d) Hükümlünün Muayene ve Tedavisi/Ölüme Bağlı Yaşan Hakkı İhlali.....	433
Karar-1.....	435
Karar-2.....	437
Karar-3.....	439
Karar-4.....	442
e) Sağlık Denetimi	443
Karar-1.....	444
Karar-2.....	445
f) Hastaneye Sevk	446
g) İnfazı Engelleyecek Hastalık Hâli	449
2. Eğitim İle İlgili Yükümlülükler.....	450
a) Eğitim Programları	450
b) Öğretimden Yararlanma.....	453
Karar-1.....	460
Karar-2.....	462
Karar-3.....	463
Karar-4.....	465
Karar-5.....	469
B. Hükümlünün Yükümlülükleri	471
1. Aramalara Katılma Yükümlülüğü	471
a) Ceza ve Tutukevine Girişte Arama/Çıplak Arama	471
Karar-1.....	479
Karar-2.....	480
Karar-3.....	483
Karar-4.....	485
Karar-5.....	487
Karar-6.....	490
b) Ceza ve Tutukevinde ve Odalarda/Koğuşlarda Arama	492
Anayasa Mahkemesi Kararı	492

İKİNCİ BÖLÜM

İNFAZIN TEKNİK BOYUTU

I. İNFAZ İÇİN GEREKEN ÖN KOŞULLAR	495
A. Hükümün Kesinleşmesi	495
B. Ceza Zamanaşımı	496
II. İNFAZIN SONA ERME NEDENLERİ	497
A. Kesinleşmiş Hapis Cezasına Mahkûmiyet Hükümünün Usulüne Uygun Şekilde Yerine Getirilmesi	498
B. Hükümlünün Ölümü Nedeniyle İnfazın Sona Ermesi	498
C. Af Nedeniyle İnfazın Sona Ermesi	498
1. Genel Af	498
2. Özel Af	499
D. Cumhurbaşkanı'nın Af Yetkisini Kullanması	500
E. 2004 Sayılı İcra Ve İflas Kanunu (İİK) Kapsamında Düzenlenen Suçlardan Dolayı Verilen Tazyik Hapsi Hükümlerinin İnfazında Şikâyetten Vazgeçme	500
III. DENETİMLİ SERBESTLİK	501
A. Kanun Düzenlemesi	501
B. Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	502
C. Denetimli Serbestliğin Uygulanma Koşulları	505
1. Hükümlünün Denetimli Serbestlikten Yararlanma İsteğinde Bulunması	505
2. Açık Ceza İnfaz Kurumunda veya Çocuk Eğitimevinde Bulunma veya Açık Ceza İnfaz Kurumuna Ayrılma Şartları Oluşmasına Karşın, İradesi Dışındaki Bir Nedenle Açık Ceza İnfaz Kurumuna Ayrılamamış Olma veya Bu Nedenle Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Geri Gönderilme (Nesnel/Objektif Koşul)	505
a. Açığa Ayrılma Koşulları	507
3. İyi Hal Tespit ve Kararı (Öznel/Sübjektif Koşul)	513
4. Denetimli Serbestlikten Yararlanabilmek İçin Gerekli Olan Süre (Nesnel/Objektif Koşul)	522
a) İnfaz Kanunu m. 105/A-1'de Öngörülen Süre (Bir yıl ve Daha Az) ..	522

b) İnfaz Kanunu m. 105/A-3'te Öngörülen Süre (İki yıl ve daha az/ Üç yıl ve daha az).....	522
c) İnfaz Kanunu Geçici Madde 6'daki Düzenlemedeki Süreler.....	523
5. İnfaz Hâkimliği'nin Kararı	527
D. Denetimli Serbestliğin Uygulanması Sırasında Hükümlüye Uygulanacak Denetimli Serbestlik Tedbirleri	528
E. Denetimli Serbestlik Uygulanan Hükümlünün Açık Ceza İnfaz Kurumuna Gönderilmesi	530
F. Denetimli Serbestlik Uygulanan Hükümlünün Denetim Süresi İçinde Kasıtlı Bir Suç İşlememesi Nedeniyle Açık Ceza İnfaz Kurumuna Gönderilmesi.....	531
G. Hükümlünün Denetim Süresince Denetimli Serbestlik Hükümlerine Uygun Hareket Etmesi ve Koşullu Salıverme Hakkı.....	532
H. Anayasa Mahkemesi Kararları	532
Karar-1	532
Karar-2	534
Karar-3	535
Karar-4	537
Karar-5	539
Karar-6	541
Karar-7	544
Karar-8 (Çoklu Mahkumiyetler)	545
IV. KOŞULLU SALIVERME	546
A. Kanun Düzenlemesi	546
B. Bilimsel Tespit, Değerlendirme ve/veya Görüşler	551
C. Koşullu Salıvermenin Hukuki Esası.....	551
D. Koşullu Salıvermenin Amacı.....	551
E. Koşullu Salıvermenin Uygulanma Koşulları.....	552
1. İnfaz Olunmakta Olan Hapis Cezası İle İlgili Koşullar (Nesnel/Objektif Koşul)	552
a) Adi Suçlar	553
b) Örgüt Suçları.....	555
c) Terör Suçları	556

d) Mükerrerler	557
e) Tutukluluk Durumlarında Tutuklulukta Geçen Süre	558
2. Hükümlü İle İlgili Koşullar (Hükümlünün İyi Hal İçinde Olması: Özel/Sübjektif Koşul).....	560
3. Koşullu Salıverme Kararını Verecek Merci	569
4. Koşullu Salıverme Kurumu'ndan Yararlanabilmek İçin Hükümlünün Başvuru Yapması	569
5. Çoklu Mahkûmiyetlerde Koşullu Salıverme Usulü=Birden Fazla Aynı ve Farklı Koşullu Salıverme Oranlarına Sahip İnfaz Edilmekte Olan Mahkûmiyetlerde Koşullu Salıvermede İzlenecek Usul	571
6. Koşullu Salıverme Kurumu'ndan Yararlanan Hükümlünün Uyması Gereken Yükümlülükleri	573
a) İnfaz Kanunu m.107/12'de Düzenlenen Denetim Süresinde Yüklenen Yükümlülüklerle, İnfaz Hâkiminin Uyarısına Rağmen, Uymamakta İsrar Edilmesinin Anlamı ve Uygulanması	575
b) İnfaz Kanunu m.107/15'te Düzenlenen Geri Kalan Süre İçinde İşlediği Kasıtlı Bir Suçtan Dolayı Hapis Cezasına Mahkûm Edilmesinin Anlamı ve Uygulanması.....	576
E. Koşullu Salıvermenin Uygulanmayacağı Suçlar	577
F. Koşullu Salıvermenin Sonuçları	579
1. Anayasa Mahkemesi Kararları.....	588
a) Tekli Mahkûmiyetlerde	588
Karar-1.....	588
Karar-2.....	591
Karar-3.....	595
Karar-4.....	597
Karar-5.....	600
Karar-6.....	602
Karar-7.....	603
Karar-8.....	608
b) Çoklu Mahkûmiyetler	611
Karar-1.....	611

2. Koşullu Salıverme Oranlarında Yapılan Kanun Değişikliğinin Özel Af Kanunu Mu Yoksa Genel Kanun Mu Olduğu Tartışması ve Konuya İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararları	616
a) Anayasa Mahkemesi'nin 2002 Tarihli Kararı	616
b) Anayasa Mahkemesi'nin 2020 Tarihli Kararı	619
V. CEZALARIN TOPLANMASI (İÇTİMAI)	622
A. Hastanede Geçen Sürenin Cezadan İndirilmesi	623
B. İnfaz Sırasında Verilecek Kararların Mercii ve Usulü	623
VI. ADLİ PARA CEZALARININ İNFAZI	624
VII. TCK m. 50/1-F'ye GÖRE KISA SÜRELİ HAPİS CEZASININ YAPTIRIM SEÇENEKLERİNDEN KAMUYA YARARLI BİR İŞTE ÇALIŞTIRMANIN İNFAZI	625
KAYNAKÇA.....	627

I. GİRİŞ

Bu çalışmada, 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan hukuki sorunlar hakkında Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvuru ve bu başvuru üzerine verilen kararlar incelenmektedir. Bu nedenle, 5275 sayılı Kanun bütün yönleriyle ele alınmayacaktır. Sadece uygulamada karşılaşılan sorunlar ele alınacaktır.

Önünüzdeki 20 yıl içinde dünyada 'metaverse' şeklinde adlandırılan 'sanal dünya' ciddi bir şekilde yaşamımızın parçası haline gelecek gibi gözüküyor. Bu 'metaverse/sanal dünya' uygulaması, yaşamın hemen hemen her alanına etki edecektir. Bu etki alanlarından biri de hukuktur. Hukukun her alanı ve bu kapsamda infaz hukuku da bir şekilde bu yeni uygulamadan etkilenecektir. Yaşamda ilk başta etkilenecek unsurlar; ticaret, eğitim, sosyal, sanat, müzik, spor ve kültürel etkinlikler ile turizmdir. İnfaz hukukunun eğitim, sosyal, sanat, müzik, spor ve kültürel etkinlikler ile ilgili düzenlemeleri bu yeni yaşam biçiminden etkileneceğini söylemek mümkündür.

Ceza infaz kurumlarında sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlar, bugüne has değildir. Dünyanın her yerinde olan ve olabilen ortak sorunlardır. Bu sorunlar, çözülmeyi beklemektedir. Sorunların temelinde ve çözümünde insan vardır. Bir insanı düşünelim. Onun en temel hakları ve yükümlülükleri nedir? sorusunu soralım. Bu çekirdek soru üzerinden yürüyelim. Bir insan ele alalım. Yaşamayı için gerekli olanları düşünmeden aklımıza geldiği gibi sıralayalım: Yeme, içme, giyinme, temizlik, barınma, sağlık (beden ve ruh sağlığı), iletişim kurma, okuma, yazma, öğrenme, öğretme, inanç sahibi olma, inandığı gibi yaşama, yaşam hakkı, beden sağlığı ve bütünlüğü ile birlikte diğer kişisel haklarının haksız saldırılara karşı korunması, insanca yaşama ve öyle muamele görme.

Bu sayılanları karşılamak, çok zor gibi görünse de, herkes, bir an anlığına kendisini tutuklu veya mahkûmun yerine koyduğu an, bu hakları sağlamanın zor olmayacağını anlayacaktır.

Ceza infaz kurumları, aynı zamanda bulunduğu toplumun diğer yüzünün aynasıdır.

Ceza infaz kurumlarında, cezaevi alt kültürü ve cezaevileşme gerçeği vardır. Bu gerçek gözden uzak tutulamaz. Bu gerçekleşme yüzleşmek ve olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak gerekir.

Bazı kaynaklarda **Churchill**, bazı kaynaklarda **Tolstoy'a** atfedilen şu söz manidardır: **Bana hapishanelerini göster, senin ülkenin kültürünü taniyayım**¹.

¹ DEMİRBAŞ, Timur; Cezaevleri Gerçeği, Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan, İzmir, 2000, s. 235.

